

3. นโยบาย/เกณฑ์/แนวปฏิบัติโดยรวม

นโยบายและเกณฑ์การเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติของจุฬาฯ เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 โดยสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ เป็นหน่วยงานที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติเป็นแห่งแรก จำนวน 2 หลักสูตร โดยมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ หลังจากแผนฯ 5 เป็นต้นมา การเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติได้มีเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะในแผนฯ 8 มีหลักสูตรนานาชาติรวมจำนวน 21 หลักสูตร และในแผนฯ 9 มีการเสนอขอบรรจุหลักสูตรนานาชาติเข้าแผนฯ เพิ่มขึ้นอีก 7 หลักสูตร มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติมาโดยตลอด คณะกรรมการ นโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดนโยบายและเกณฑ์การเปิดหลักสูตรนานาชาติของจุฬาฯ ขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายการเปิดหลักสูตรนานาชาติ

1. หลักสูตรนานาชาติ
 - ต้องมีชาวต่างประเทศร่วมศึกษาด้วย
 - ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอน
2. หลักสูตรที่ไม่ใช่หลักสูตรนานาชาติ
 - ใช้ภาษาใดเป็นสื่อในการสอนได้
 - ไม่มีเป้าหมายที่จะต้องมีการมีชาวต่างชาติเข้าศึกษา
 - เปิดโอกาสให้อาจารย์ชาวต่างชาติมาร่วมสอน
3. หลักสูตรระดับนานาชาติ
 - หลักสูตรที่มีความแข็งแกร่งทางวิชาการในระดับใกล้เคียงหรือเทียบเท่ามาตรฐานสากล
 - ใช้ภาษาใดเป็นสื่อในการสอนก็ได้
 - ไม่มีเป้าหมายที่จะต้องมีการมีชาวต่างชาติเข้าศึกษา
4. หลักสูตรทุกหลักสูตรมีเป้าหมายไปสู่หลักสูตรระดับนานาชาติ
5. หลักสูตรทุกหลักสูตรจะไม่มีเปิดสอนเป็นอีกภาษาหนึ่งควบคู่

เกณฑ์การเปิดหลักสูตรนานาชาติ

1. มีแผนงานในการใช้หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการขยายตัวไปสู่ศูนย์การศึกษาระดับภูมิภาค
2. มีความร่วมมือกับสถาบันต่างประเทศที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถเชิงวิชาการ และคุณภาพการศึกษาของคณะ/สถาบันไปสู่ระดับมาตรฐานสากลโดยมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ด้านการสอน หรือแลกเปลี่ยนนิสิตด้านการทำวิจัย

3. ต้องสามารถรักษาความเสมอภาคให้ทุกคนมีโอกาสเข้าศึกษาโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจฐานะ โดยให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เข้าศึกษาที่ขาดแคลนตามความเหมาะสม
4. ดำเนินการให้มีนิสิตชาวต่างชาติเข้ามาศึกษาในหลักสูตร โดยในการเสนอขอเปิดหลักสูตรจะต้องจัดทำแผนในการจัดหานิสิตชาวต่างชาติเข้าศึกษาในหลักสูตรแนบด้วย
5. ต้องไม่เปิดหลักสูตรภาษาไทยที่เป็นหลักสูตรเดียวกันคู่ขนาน

ความเห็นจากการพิจารณาบททวนนโยบายและเกณฑ์การเปิดหลักสูตรนานาชาติ ในประเด็น : คำจำกัดความของหลักสูตรนานาชาติ หลักสูตรนานาชาติกับหลักสูตรภาษาอังกฤษ การเปิดสอนหลักสูตรคู่ขนานที่สอนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1. ความหมายของหลักสูตรนานาชาติของจุฬาฯ โดยหลักยังคงเป็นไปตามมติคณะกรรมการนโยบายวิชาการ ของสภามหาวิทยาลัย คือ หลักสูตรนานาชาติของจุฬาฯ ไม่ใช่มุ่งสอนเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้น แต่เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังความแข็งแกร่งทางวิชาการในมาตรฐานระดับนานาชาติ และมุ่งหวังให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนิสิตต่างชาติ ดังนั้นจึงยังคงข้อกำหนดให้ต้องมีนิสิตต่างชาติเข้าร่วมศึกษาด้วย สำหรับภาษาที่ใช้เป็นสื่อในการสอนไม่ควรจำกัดว่าจะต้องใช้เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น เพราะภาษาที่ถือเป็นภาษาสากลในปัจจุบันมีภาษาอื่นมากกว่าภาษาอังกฤษ
2. หลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรภาษาอังกฤษ สำหรับมหาวิทยาลัยอื่นๆ หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษก็จะเรียกว่าเป็นหลักสูตรนานาชาติ แต่หลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรภาษาอังกฤษจุฬาฯ มีความหมายแตกต่างกัน หลักสูตรนานาชาติมุ่งหวังให้มีความคิดเห็นหลายมุมมองจึงจำเป็นต้องมีนักศึกษาต่างชาติเข้าศึกษาในหลักสูตรด้วย ส่วนหลักสูตรภาษาอังกฤษเป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนอาจารย์กับมหาวิทยาลัยต่างประเทศและเพื่อประโยชน์ของนิสิตในการศึกษาหรือทำวิจัยในต่างประเทศ หลักสูตรภาษาอังกฤษจึงไม่มีข้อกำหนดให้มีนิสิตต่างชาติเข้าศึกษา จากการที่จุฬาฯ กำหนดความหมายของหลักสูตรนานาชาติแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ นี้ เป็นผลทำให้จำนวนหลักสูตรนานาชาติของจุฬาฯ มีจำนวนน้อย ในปัจจุบันการจัดอันดับมหาวิทยาลัยได้พิจารณาจำนวนหลักสูตรนานาชาติจึงอาจทำให้จุฬาฯ เสียเปรียบ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรส่งเสริมให้คณะที่มีความพร้อมพิจารณาเปิดหลักสูตรนานาชาติเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของจุฬาฯ ด้วย
3. การเปิดหลักสูตรคู่ขนาน แม้กระแสนโยบายการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการศึกษาจะมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพและความสามารถในการแข่งขัน และแม้ว่ามีคณะ/หน่วยงานเสนอขอหรือสอบถามถึงการทบทวนนโยบายการเปิดหลักสูตรคู่ขนานมาโดยตลอด แต่คณะกรรมการฯ ยังคงยืนยันในหลักการว่าในสาขาวิชาเดียวกันต้องไม่เปิดสอนอีกภาษาหนึ่งคู่ขนาน เพราะบัณฑิตจุฬาฯ ในสาขาวิชาเดียวกันควรมีมาตรฐานเดียว นอกจากนี้เนื่องจากคุณภาพของหลักสูตรอยู่ที่เนื้อหาของศาสตร์และความเชี่ยวชาญของบัณฑิต ดังนั้นบัณฑิตของจุฬาฯ ทุกคนนอกจากความแข็งแกร่งใน

ศาสตร์แล้ว ควรมีความสามารถในการสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ดี โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นเฉพาะผู้ที่เรียนหลักสูตรนานาชาติเท่านั้น อย่างไรก็ตามคณะกรรมการ มีความเห็นว่าเพื่อพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนิสิตในหลักสูตรภาษาไทย จึงกำหนดว่าในแต่ละรายวิชาต้องมีตำราภาษาอังกฤษให้นิสิตอ่านอย่างน้อย 1 เล่ม และหากรายวิชาใดมีความพร้อมก็สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้

4. เกณฑ์การเปิดหลักสูตรนานาชาติ ยังคงเป็นไปตามที่กำหนดไว้เดิมทั้ง 5 ข้อ
5. การพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ คณะกรรมการฯ ได้ให้แนวทางไว้ดังนี้
 - หลักสูตรปริญญาเอกที่มีความพร้อมและเป็นหลักสูตรที่ไม่มี Course Work น่าจะพิจารณาปรับเป็น หลักสูตรนานาชาติได้ทั้งหมด
 - หลักสูตรนานาชาติที่มือนิสิตต่างชาติจำนวนน้อยหรือไม่มีเลย ต้องเร่งพัฒนาหาแนวทางส่งเสริมให้มือนิสิตต่างชาติเข้าศึกษามากขึ้น โดยมีกลวิธีทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น ทาง Website และการจัด Road Show ด้านการจัดระบบสนับสนุน เช่น การมีหน่วยงานกลางเพื่ออำนวยความสะดวกให้นิสิตต่างชาติ การจัดที่พัก การจัดกิจกรรมพิเศษ การจัดสอนภาษาไทย เป็นต้น
 - หลักสูตรนานาชาติต้องมีความเป็นนานาชาติในองค์ประกอบต่างๆ ควรมีการพิจารณากำหนดดัชนีชี้วัดหลักสูตรนานาชาติ เช่น ต้องมือนิสิตต่างชาติ อาจารย์ต่างชาติ ฯลฯ ทั้งนี้ควรกำหนดด้วยว่าดัชนีตัวใดหลักสูตรนานาชาติทุกหลักสูตรต้องมี โดยระยะแรกอาจไม่ต้องมีครบทุกข้อ แต่กำหนดให้มีในสัดส่วนที่เหมาะสม